

PROJEKTFELADAT (ÉS SZAKDOLGOZAT) TÉMAKIÍRÁSOK

Nemzetközi Gazdaság és Gazdálkodás mesterszak

PROJEKTFELADAT (ÉS SZAKDOLGOZAT) TÉMAKIÍRÁSOK

Nemzetközi Gazdaság és Gazdálkodás mesterszak, 2023

PROJEKTFELADAT (ÉS SZAKDOLGOZAT) TÉMAKIÍRÁSOK

Nemzetközi Gazdaság és Gazdálkodás mesterszak

Általános instrukciók a Témaválasztáshoz

A témaválasztás a szakdolgozat készítés folyamatának kiemelt fontosságú eleme, ez fogja meghatározni, hogy a hallgató milyen feladaton fog dolgozni a következő két félévben, miről fog szólni a szakdolgozata. Ezért elengedhetetlen, hogy a témaválasztási konzultációra felkészülten érkezzenek, a témában előzetesen olvassanak, tájékozódjanak, a felhasználni kívánt adatok és információk elérhetőségéről meggyőződjenek, a lehetséges kutatási kérdéseket kellően átgondolják. Számítsanak arra, hogy ez egy időigényes feladat, amit, ha nem megfelelő alapossgal végeznek el, akkor annak a következő teljes éves munkájukra negatív kihatása lesz.

A szakon megadott alábbi témakörlista közül az 1-8. témák akadémiai kutatást feltételeznek makrogazdasági fókusszal, míg a 9-10. témák üzleti problémák megoldását kínálják. A témaválasztás során figyelmesen olvassák át az egyes témakörökhöz megadott leírást a kutatás lehetséges irányairól, kérdéseiről. A kívánt témakörön belül az ott megadott szakirodalmak áttekintése pedig nagyban segíthet a témajavaslatuk megalapozott megfogalmazásához. A buktatók elkerülése érdekében már a témaválasztást megelőzően tanulmányozzák át a Tanulmányi Hivatal oldalán elérhető, a projektfeladat és szakdolgozat készítéséről szóló útmutatót, és az abban foglaltaknak megfelelő tartalmú prezentációval jelentkezzenek a témaválasztási konzultációra.

Általános instrukciók a Projektfeladat elkészítéséhez

A Projektfeladat a Szakdolgozat első fele (40-50 %-a), elvárt formai és tartalmi követelményeit az általános útmutató ismerteti részleteiben. A tartalmi elemek követelményei függenek a választott téma jellegétől: *üzleti probléma feldolgozása* vs. *akadémiai kutatás*. A témakörök már említett jellegének figyelembevételével a Projektfeladat az alábbi tartalmi elemekből áll össze:

I. Bevezetés: az üzleti probléma / (akadémiai) kutatási kérdés bemutatása, aktualitása, relevanciája

- A vizsgálandó üzleti probléma / kutatási kérdés bemutatása, a fő hipotézisek megfogalmazása.
- A választott téma aktualitásának / relevanciájának bemutatása, a várható eredmények értékeségének indoklása a következő kérdések megválaszolásával: Mit ad a „Megrendelőnek” az adott üzleti/kutatási probléma megoldása? Kik és hogyan hasznosíthatják az eredményeket?
- A szakdolgozat várható eredményének és az ahhoz szükséges munka irányának kijelölése: Milyen módon (lépéseken keresztül) jut el a hipotézisek elfogadásához/elvetéséhez?

II. Háttérismeretek: szakirodalmi áttekintés

- *Üzleti probléma esetén:* A probléma megoldásához legszorosabban kapcsolódó hazai és nemzetközi szakirodalmi tanulmányok bemutatása (az alapvető fogalmak, elméletek, modellek bemutatása mellőzendő; elvárás a tankönyvben/egyetemi jegyzetben tárgyaltakon való túllépés és kifejezetten az üzleti probléma specifikumaihoz, annak megoldásához kapcsolódó, releváns szakkönyvekben, szakfolyóiratcikkekben elérhető háttértudás feltárása). A következőkre kell fókuszálni:
  - témaspecifikus korábbi jó / rossz gyakorlatok,
  - korábban hasonló problémák esetében alkalmazott módszerek / eszközök,
  - a témában megjelenő álláspontok bemutatása, kritikai elemzése (ütköztetése).
- *Akadémiai kutatás esetén:* Mély és terjedelmes szakirodalmi kutatást kell végezniük, amely során a választott témához kapcsolódó alapvető irodalom mellett a frissebb (jellemzően az utóbbi 10 év), meghatározó nemzetközi és hazai tudományos cikkeket kell feldolgozni. Az értékelésben jelentős súllyal esik latba ennek a szakirodalmi feldolgozásnak az alaposága. A hallgatónak egyrészt informatív tájékoztatást kell nyújtania arról, hogy az adott téma kutatása honnan indult

PROJEKTFELADAT (ÉS SZAKDOLGOZAT) TÉMAKIÍRÁSOK

Nemzetközi Gazdaság és Gazdálkodás mesterszak

és hol tart most, melyek az aktuális megválaszolatlan kérdések, dilemmák? Másrészt megfelelően kell értelmeznie és szintetizálnia a szakmai véleményeket és tudományos vitákat, levonva a választott témájára releváns következtetéseket.

- A fentiekből az következik, hogy üzleti probléma esetén a szakirodalmi áttekintés jellemzően a tájékoztatóban megadott terjedelmi korlát alsó felébe, míg akadémiai kutatás esetén a felső felébe esik.

III. Kifejtés

III.1. Választott módszertan és/vagy elméleti keret bemutatása és indoklása

- Az alkalmazni kívánt szekunder és / vagy primer módszerek bemutatása, indoklása, illetve alkalmazásuk korlátai (Primer kutatás esetén annak szükségességének vizsgálata: Ad-e hozzáadott értéket a szekunder módszerek révén elérhető eredményekhez képest?). Ökonometriai elemzés esetén a választott módszer ismertetése, indoklása, szakirodalmi példákkal való alátámasztása (utóbbi elsősorban ebben a pontban kell megtenni, nem az általános szakirodalmi áttekintésnél!).
- A szükséges szekunder és/vagy primer adatok körének meghatározása az üzleti probléma / akadémiai kutatás fényében.
  - Az alkalmazott szekunder módszertan bemutatása kiterjed az alábbiakra: források, felhasznált adatbázis(ok), kiválasztás szempontjai, az időszak kijelölésének indoklása, bevont változók és indoklásuk, mutatószámok és indexek kialakítása és indoklása (amennyiben releváns), megfelelő vizualizációs megoldások megválasztása (a változó mérési szintjének megfelelően).
  - Az alkalmazott primer módszertan bemutatása: A primer adatok gyűjtését szolgáló kvalitatív és / vagy kvantitatív módszerek bemutatása, kiválasztásuk indoklása (a téma szempontjából releváns előnyök-hátrányok ismertetése, érvelés a módszer adott probléma megoldására való alkalmassága mellett a szakirodalom-feldolgozás tanulságai alapján).

III.2. Adatgyűjtési (információgyűjtési) koncepció vázolója

- A kiválasztott szekunder és / vagy primer módszer(ek) alapján az adatgyűjtés menetének, ütemezésének, körülményeinek tisztázása: tervezett minta(nagyság); primer adatgyűjtés esetén a mintavétel módja, a megkérdezés / kísérlet / megfigyelés / interjú / fókuszcsoportos interjú átlagos időtartama; az adatfelvétel/adatgyűjtés tervezett időpontja.

III.3. A Szakdolgozat felépítése, várható eredményei:

- A Szakdolgozat el nem készült, tervezett fejezeteinek listája – az egyes fejezetek tartalmát, célját néhány mondatban bemutatva.
- A Szakdolgozat egyes fejezeteinek (tartalmi elemeinek) ütemezése: mit, hogyan, milyen lépések során, milyen sorrendben fog megtenni?
- A hallgató által hozzáadott érték kategorikus azonosítása:
  - Mit tesz hozzá a hallgató a már létező információkhoz, tudáshoz (a vizsgálandó probléma megválaszolása érdekében)? Milyen választ (fejlesztési javaslatot) tud megfogalmazni a fő kutatási kérdéshez kapcsolódóan?
  - Melyek a kutatás korlátai?

PROJEKTFELADAT (ÉS SZAKDOLGOZAT) TÉMAKIÍRÁSOK

Nemzetközi Gazdaság és Gazdálkodás mesterszak

Témakiírások

1. Az állam gazdasági szerepvállalásának lehetőségei a 21. században

Az állam gazdasági szerepvállalásának mértéke és módja Adam Smith óta az egyik elsődleges kérdése a közgazdaságtannak, amelyről való mainstream felfogás folyamatosan változott az elmúlt két évszázadban. A kérdés napjainkban ismételten virágkorát éli köszönhetően az alacsonyan illetve közepesen fejlett országok felzárkózási törekvéseinek. A globalizáció korában az állam sikeres gazdasági beavatkozására az eszközök egyre korlátozottabban állnak rendelkezésre, miközben egyre nyilvánvalóbbá válik, hogy a fejlettségi különbségekben megnyilvánuló perzisztencia leküzdéséhez szükséges az állam célirányos szerepvállalása. A témán belül a következő kérdések vizsgálhatók:

1. Fejlesztő állam alkalmazásának lehetősége a 21. században.

Ennek keretében két kutatási irány kínálkozik. Egyrészt, górcső alá lehet venni az ipar- és kereskedelempolitika elérhető eszközeit a WTO keretében. Másrészt, meg lehet vizsgálni a fejlesztő állam alkalmazásának példáit napjainkban egyes országokban.

2. Az állami vállalatok gazdasági szerepvállalásának tanulságai.

Ennek keretében két kutatási irány adódik. Egyrészt, meg lehet vizsgálni az állami vállalatok teljesítményét komparatív jelleggel egy-egy országban, illetve régióban (pl. Kelet-Közép-Európa) más ország/régió állami, illetve szektorbeli magánvállalataival összehasonlítva. Másrészt, kutatni lehet az állami vállalatok és gazdasági növekedés kapcsolatát elméleti és empirikus aspektusból. (Utóbbi témánál önálló ökonometria elemzést kell végezni Szarzec et al. (2021) állami vállalatok gazdasági súlyával kapcsolatos adatállománya alapján. A cél olyan új tényezők feltárása, amelyek befolyásolhatják az állami vállalatok gazdasági növekedésre kifejtett hatását.)

Tájékoztató irodalom (a két témacsoport szerint)

1. téma: Fejlesztő állam alkalmazásának lehetősége a 21. században.

- Bojtor, A., 2019. Ál(la)mok feltámadása? A fejlesztő állam lehetőségei és korlátai a 21. században. In: Dombi, Á. (szerk.): *Gazdaságpolitika a 21. században. Az állami szerepvállalás kézikönyve*. ELTE Gazdálkodástudományi Intézet.
- Caldentey, E.P., 2008. The concept and evolution of the developmental state. *International Journal of Political Economy* 37(3): 27–53.
- Haggard, S., 2015. The developmental state is dead: long live the developmental state! In: Mahoney, J., Thelen, K. (eds.): *Advances in Comparative-Historical Analysis*. Cambridge University Press, 39–66.
- Ricz, J., 2016. Fejlesztő állam a huszonegyedik században: Egy új megközelítés elemzési kerete. *Köz-Gazdaság* 2016/1: 131-153.
- Tanzi, V., 2005. The economic role of the state in the 21st century. *Cato Journal* 25(3): 617-638.
- Wade, R.H., 2018. The developmental state: Dead or alive? *Development and Change* 49(2): 518-546.

2. téma: Az állami vállalatok gazdasági szerepvállalásának tanulságai.

- Belloc, F., 2014. Innovation in state-owned enterprises: Reconsidering the conventional wisdom. *Journal of Economic Issues* 48(3): 821-847.
- Matuszak, P., Szarzec, K., 2019. The scale and financial performance of state-owned enterprises in the CEE region. *Acta Oeconomica* 69(4): 549–570.
- Megginson, W.M., 2017. Privatization, state capitalism, and state ownership of business in the 21st century. *Foundations and Trends in Finance* 11(1-2): 1–153.
- Szarzec, K., Dombi, Á., Matuszak, P., 2021. State-owned enterprises and economic growth: Evidence from the post-Lehman period. *Economic Modelling*, 99, 105490.
- Szarzec, K., Totleben, B., Piątek, D., 2022. How do politicians capture a state? Evidence from state-owned enterprises. *East European Politics and Societies*, 36(1): 141-172.
- Putnins, T.J., 2015. Economics of state-owned enterprises. *International Journal of Public Administration* 38(11): 815-832.

PROJEKTFELADAT (ÉS SZAKDOLGOZAT) TÉMAKIÍRÁSOK

Nemzetközi Gazdaság és Gazdálkodás mesterszak

2. A gazdasági fejlettség történelmi és kulturális gyökerei

A projektfeladat az országok jelenlegi gazdasági fejlettségében tapasztalható különbségek mélyre nyúló történelmi, kulturális gyökereit vizsgálja. A kutatható témák a következők:

1. Gazdasági fejlettség és diverzitás
2. A kultúra szerepe a gazdasági fejlettségben és a kulturális eltérések történelmi gyökerei
3. Az intézményrendszer szerepe a gazdasági fejlettségben és az intézményrendszerben tapasztalt különbségek történelmi gyökerei

Az egyes témákat lehet globálisan, vagy regionálisan (egy-egy országcsoportra) vizsgálni. A választott téma az adott témacsoporton belül tovább szűkítendő (pl. „Az etnikai diverzitás szerepe Afrika fejlettségi elmaradásában”, vagy „A kormányzati intézményrendszer szerepe a kelet-ázsiai országok felzárkózásában”). A választott témacsoport alapos irodalmi áttekintése után önálló empirikus (ökonometriai) elemzést kell végezni. Követelmény, hogy az ökonometriai elemzés az irodalomhoz képest tartalmazzon hozzáadott értéket. Azaz, az adott jelenséget magyarázó új változók, kondicionáló feltételek feltárására kell fókuszálni; vagy az egyes irodalmi irányokhoz kapcsolódó specifikus indikátorokat (pl. etnikai diverzitás index) felhasználva a jelenlegi gazdasági-társadalmi kimenetek történelmi-kulturális gyökereinek új, az irodalomban eddig nem vizsgált aspektusait kell elemezni/bizonyítani. Az irodalomban közölt eredmények (modellek) pusztá megismérlése (újra becslése) nem elegendő! Az ökonometriai elemzést kiegészíthetik – de nem pótolhatják – leíró jellegű ország-esettanulmányok.

Tájékoztató irodalom (általános és témakör-specifikus)

Általános:

- Spolaore, E., Wacziarg, R., 2013. How Deep Are the Roots of Economic Development? *Journal of Economic Literature* 51(2), 325–369.

1. téma: Gazdasági fejlettség és diverzitás

- Alesina, A., Devleeschauwer, A., Easterly, W., Kurlat, S., Wacziarg, R., 2003. Fractionalization. *Journal of Economic Growth* 8:155-194.
- Alesina, A., La Ferrara, E., 2005. Ethnic Diversity and Economic Performance. *Journal of Economic Literature* 43(3): 762-800.
- Ashraf, Q, Galor, O., 2013. The 'Out of Africa' Hypothesis, Human Genetic Diversity, and Comparative Economic Development. *American Economic Review* 103(1): 1-46.
- Desmet, K., Ortuño-Ortín, I., Wacziarg, R., 2012. The political economy of linguistic cleavages. *Journal of Development Economics* 97: 322-338.
- Easterly, W., Levine, R., 1997. Africa's growth tragedy: Policies and ethnic divisions. *The Quarterly Journal of Economics* 112(4): 1203-1250.

2. téma: A kultúra szerepe a gazdasági fejlettségben...

- Alesina, A., Giuliano, P., 2015. Culture and institutions. *Journal of Economic Literature* 53(4): 898-944.
- Gorodnichenko, Y., Roland, G., 2017. Culture, Institutions, and the Wealth of Nations. *Review of Economics and Statistics* 99(3): 402-416.
- Guiso, L., Sapienza, P., Zingales, L., 2016. Long-term persistence. *Journal of the European Economic Association* 14(6): 1401-1436.
- Olsson, O., Paik, C., 2016. Long-run cultural divergence: Evidence from the Neolithic Revolution. *Journal of Development Economics* 122(C): 197-213.
- Voigtländer, N., Voth, H.-J. 2012. Persecution Perpetuated: The Medieval Origins of Anti-Semitic Violence in Nazi Germany. *The Quarterly Journal of Economics* 127(3): 1339–1392.

PROJEKTFELADAT (ÉS SZAKDOLGOZAT) TÉMAKIÍRÁSOK

Nemzetközi Gazdaság és Gazdálkodás mesterszak

3. téma: *Az intézményrendszer szerepe a gazdasági fejlettségben...*

- Acemoglu, D., Johnson, S., Robinson, J.A., 2001. The Colonial Origins of Comparative Development: An Empirical Investigation. *American Economic Review*, 91(5): 1369–1401.
- Acemoglu, D., Johnson, S., 2005. Unbundling institutions. *Journal of Political Economy* 113(5): 949-995.
- Alesina, A., Giuliano, P., 2015. Culture and institutions. *Journal of Economic Literature* 53(4): 898-944.
- Glaeser, E.L., La Porta, R., Lopez-de-Silanes, F., Shleifer, A., 2004. Do institutions cause growth? *Journal of Economic Growth* 9(3): 271-303.

3. Az euróövezet aktuális kérdései

A témakörön belül az euróövezet pénzügyi kormányzásának a kérdéseivel lehet foglalkozni. A témafelvetés és megközelítés lehet általános, vagy ország-, illetve országcsoport-specifikus is. Ide tartozik:

- A közös valuta használatának értékelése az Optimális Valutaövezetek Elmélete (OCA) tükrében;
- Az euróövezet működésének eddigi tapasztalatai:
  - i) a közös valuta használatának hatása az egyes országokra vagy országcsoportokra,
  - ii) az euróválság okai, következményei,
  - iii) legújabb kihívások;
- Az euróövezet pénzügyi kormányzásának, intézményrendszerének hiányosságai és annak reformja (beleértve egy konkrét intézményi elem vizsgálatát, pl. MIP, Bankunió, ESM is);
- A még nem csatlakozott országok dilemmája az euró bevezetéséről;
- Az Európai Központi Bank és a közös monetáris politika előtt álló kihívások a válságot követően, az alkalmazott nemkonvencionális eszközök hatásai;
- Az európai szuverén adósság vagy egyéb pénzügypolitikára vonatkozó gazdaságpolitikai problémák elemzése.

Tájékozódást segítő irodalom:

- Krugman, P.R., Obstfeld, M., Melitz, M.J., 2018. *International Economics: Theory and Policy*. Pearson (21. fejezet).
- Soós, K. A. 2021: Az optimális valutaövezet két elmélete - aszimmetrikus sokkok és nemzetközi pénzügyi integráció. *Közgazdasági Szemle*, december, 1250-1275. o.
- Neményi, J., Oblath, G., 2012. Az euró hazai bevezetésének újragondolása. *Közgazdasági Szemle*, június: 569–684.
- ECB Convergence Report, 2022 June
- Bagdy, Á., Füstös, K., Szalai, Z., 2020. Hogyan tovább eurozóna: intézményi fejlődési irányok. in: Virág, B. (szerk.): *Fenntartható felzárkózás euróval – Hogyan újítsuk meg a maastrichti kritériumokat?* Magyar Nemzeti Bank.
- Merler, S., Pisani-Ferry, J., 2012. Sudden Stops In The Euro Area. *Review of Economics and Institutions* 3(3).
- Pál, T., 2019. Az Európai Központi Bank küzdelme az euróválság ellen: egy mindenkiért, mindenki egyért? in: Dombi, Á. (szerk.): *Gazdaságpolitika a 21. században: Az állami szerepvállalás kézikönyve*. Eötvös Loránd Tudományegyetem, Gazdálkodástudományi Intézet. (125-145.)

PROJEKTFELADAT (ÉS SZAKDOLGOZAT) TÉMAKIÍRÁSOK

Nemzetközi Gazdaság és Gazdálkodás mesterszak

4. A monetáris politika aktuális kérdései

A témakörön belül a jegybanki politika és intézményrendszer kérdéseivel lehet foglalkozni. A témafelvetés lehet általánosan a monetáris politikát illető, vagy egy kiválasztott ország gyakorlatával foglalkozó. Ide tartozik:

- a monetáris politikai célok változtatására, reformjára irányuló kezdeményezések;
- nemkonvencionális monetáris politikai eszközök alkalmazásának dilemmái;
- egyes jegybanki gyakorlatok a 2007-2008-as pénzügyi válságot követően (lehet országtanulmány vagy az MNB is);
- a monetáris politika előtt álló új kihívások.

Tájékozódást segítő irodalom:

- Krekó, J., Balogh, Cs., Lehmann, K., Mátrai, R., Pulai, Gy., Vonnák, B., 2012. Nemkonvencionális jegybanki eszközök alkalmazásának nemzetközi tapasztalatai és hazai lehetőségei. *MNB tanulmányok* no.100.
- Pál, T., Lamanda, G., 2017. What next? – In search of monetary policy objectives and toolset after the crisis. *Közgazdász Fórum / Forum on Economics and Business* 20(131): 28–55.
- IMF, 2013. Unconventional Monetary Policy: Recent Experiences and Prospects. *IMF Policy Paper*, Washington.
- Ball, L., Gagnon, J., Honohan, P., Krogstrup, S., 2016. What Else Can Central Banks Do? *Geneva Reports on the World Economy* 18, CEPR.
- Haldane, A. G., Roberts-Sklar, M., Wieladek, T., Young, C., 2016. QE: the story so far. *BoE Staff Working Paper* No.624., Bank of England.

5. Klímaváltozási intézkedések hatásvizsgálata a nemzetközi kereskedelemben

A klímaváltozással kapcsolatos lehetséges intézkedések alapvetően az emberi tevékenységből származó hatások mérséklését (mitigáció) és a várhatóan bekövetkező klimatikus hatásokhoz való alkalmazkodást (adaptáció) jelenthetik. A témakörön belül a mitigációs intézkedések teljes körének közgazdasági hatása vizsgálható. Alapvetően a nemzetközi kereskedelempolitikai intézkedések, így többek között a karbonvám ill. karbonadó hatásának gazdasági elemzése, és a lehetséges egyéb klímacélú lépések (gazdasági, munkapiaci, stb.) hatásvizsgálata képezi a téma egyik lehetséges irányát. A másik elemzési irány az egyes nem-klímapolitikai gazdaságpolitikai intézkedések klímaváltozási szempontú elemzése (hatásvizsgálata). Lehetséges a témán belül ezen túlmenően az intézkedések társadalmi költségeinek vizsgálata, rangsorolása is, valamint ezzel összefüggésben a klímaváltozás egyes forgatókönyvei alapján a nem-beavatkozás költségeinek becslése is.

Tájékozódást segítő irodalom:

Martin L. Weitzman: The Structure of Economic Modeling of the Potential Impacts of Climate Change: Grafting Gross Underestimation of Risk onto Already Narrow Science Models, *Journal of Economic Literature*, Vol. 51, No. 3, 838-859 (2013)

Paul Ekins et al.: The Distributional Impacts of Climate Mitigation Policies: A Meta-Analysis, *Climate Policy*, Vol. 17, No. 1, 8-29 (2017)

Chris Hope: Climate Change, Tipping Points, and the Economic Implications of Irreversible Events, *Environmental Resource Economics*, Vol. 33, No. 2, 251-275 (2006)

Scott Barrett: The Role of Economics in Climate Change Policy, *Oxford Review of Economic Policy*, Vol. 24, No. 2, 206-238 (2008)

Nicholas Stern: "The Economics of Climate Change: The Stern Review", *Cambridge University Press*, 2007

PROJEKTFELADAT (ÉS SZAKDOLGOZAT) TÉMAKIÍRÁSOK

Nemzetközi Gazdaság és Gazdálkodás mesterszak

Gernot Wagner and Martin L. Weitzman: "Climate Shock: The Economic Consequences of a Hotter Planet", *Princeton University Press*, 2015

Jeremy Rifkin: "The Green New Deal: Why the Fossil Fuel Civilization Will Collapse by 2028, and the Bold Economic Plan to Save Life on Earth", *St. Martin's Press*, 2019

William D. Nordhaus: "The Climate Casino: Risk, Uncertainty, and Economics for a Warming World", *Yale University Press*, 2013

The 6th Assessment Report of the IPCC, <https://www.ipcc.ch/assessment-report/ar6/>

Metcalf, G., 2019. *Paying for Pollution: Why a Carbon Tax Is Good for America*. Oxford University Press, USA.

Ruihua, S., Yuanyuan J., 2011. Study on How U.S. Imposing Carbon Tariffs will Influence China's Export Trade and Its Countermeasure Strategy. *Energy Procedia* 5: 747-753.

OECD, 2022. *Effective carbon rates 2022: Pricing carbon emissions through taxes and emissions trading*. OECD Publishing, Paris, 2023.

6. Energiaipiaci folyamatok elemzése

Az energiafelhasználás emberi civilizációnk lételeme, és elengedhetetlen –bár nem elégséges – feltétele volt a világ szegénységből való kiemeléséhez. Jelenlegi energiatermelési, konverziós, és energiafelhasználási eljárásaink azonban a lokális, regionális, és globális környezet vonatkozásában jóval károsabbak bármilyen egyéb emberi tevékenységnél. Ez az ellentmondás az, ami meghatározza a következő évszázadban az energiafelhasználás kérdését: hogyan lássuk el energiával az emberiség azon milliárdjait, akik jelenleg szegénységben élnek, és a születendő további tömegeket, másrészt a jelenlegi jóléti társadalmak fejlettségi szintjét hogyan tartjuk meg anélkül hogy a környezeti hatások irreverzibilissé, és az emberiség jövőjére nézve végzetessé ne váljanak. Mennyire lesz nagy ez a feladat? Vajon a szokásos megközelítés, a fosszilis tüzelőanyagok, nukleáris energia, általában a konvencionális energiaforrások direkt és indirekt támogatása, az externális költségekről való „megfeledkezés”, az olajkitermelés minden határon túl támogatása a probléma megoldása, vagy maga a probléma? Vajon a dereguláció és privatizáció amellyel az energiapiacokat versenyképesebbé és hatékonyabbá próbálják tenni, hozzájárul-e az ellátásbiztonság és rendszerbiztonság nem kevésbé fontos céljainak megvalósításához?

A témakör keretében többek között az alábbi részterületeket lehet vizsgálni

- Milyen energiapolitikai intézkedések történtek a világ különböző részein a fenntartható energiatermelés és energiafogyasztás előmozdítása érdekében? Milyen kapcsolat van az energiaárak és a gazdasági növekedés között a különböző országokban?
- Milyen hatással van a megújuló energiaforrások elterjedése az energiaárakra és a hagyományos energiaforrások piaci részesedésére?
- Energiabiztonság és energiainportfüggőség: Elemezze az energiainporttól való függőség gazdasági kockázatait és azok hatásait. Vizsgálja meg, hogyan lehet csökkenteni az energiainporttól való függőséget és növelni az energetikai ellátás biztonságát.
- Energiaipiaci liberalizáció gazdasági következményei: Vizsgálja meg az energiaipiaci liberalizáció hatásait a versenyre, árakra és fogyasztói jólétre. Értékelje, hogyan alakulnak át a piaci erőviszonyok és milyen hatással van ez a gazdaságra.
- Energiaárak és gazdasági stabilitás: Milyen tényezők befolyásolják jelenleg az energiaárakat a globális piacon? Elemezze az energiaárak ingadozásának gazdasági következményeit. Vizsgálja meg, hogyan befolyásolják az energiaárak a fogyasztói kiadásokat és a vállalati nyereségességet és egyéb működési paramétereket.
- Nemzetközi energiaipiaci változások. Vizsgálja meg a nemzetközi energiaipiacban bekövetkezett változásokat és az új szereplők által keltett kihívásokat. Elemezze, hogyan változott az energiafogyasztás és az energiatermelés a különböző régiókban az elmúlt években!
- Energiahatékonysági követelmények és ipari versenyképesség: Vizsgálja meg, hogyan befolyásolják az energiahatékonysági és környezetvédelmi követelmények (ill. azok szigorodása)

PROJEKTFELADAT (ÉS SZAKDOLGOZAT) TÉMAKIÍRÁSOK

Nemzetközi Gazdaság és Gazdálkodás mesterszak

az EU-s iparvállalatok (vagy akár teljes iparágak) nemzetközi versenyképességét és innovációs tevékenységét.

Tájékozódást segítő irodalom:

- Birol, Faith (ed.): World Energy Outlook 2022, *International Energy Agency*, 2022
BP Energy Outlook 2023, *British Petrol*, 2023
BP Statistical Review of the World Energy 2023, *British Petrol*, 2023
'Fit for 55': delivering the EU's 2030 Climate Target on the way to climate neutrality, COM(2021) 550, *European Union*, 2021
REPowerEU: Joint European Action for more affordable, secure and sustainable energy, COM(2022) 108, *European Union*, 2022
Perspectives for the Energy Transition, *IEA/International Renewable Energy Agency*, 2017
Energy Transitions: Regulatory and Policy Trends, *World Economic Forum*, 2018
Payne, J.E.: Survey of the international evidence on the causal relationship between energy consumption and growth, *Journal of Economic Studies*, 37(1):53–95, 2010
Zweifel, Peter; Praktiknjo, Aaron; Erdmann, Georg: Energy Economics, Theory and Applications, *Springer*, 2017
Joanne Evans, Lester C. Hunt: International Handbook on the Economics of Energy, *Edward Elgar*, 2009
Subhes C. Bhattacharyya: Energy Economics: Concepts, Issues, Markets and Governance, *Springer*, 2019
Creti, Anna; Fontini, Fulvio: Economics of Electricity Markets, Competition and Rules, *Cambridge University Press*, 2019

7. Sharing economy és platform kapitalizmus

A közismertnek tekinthető *sharing economy*-hoz képest a platform kapitalizmus újabb keletű és átfogóbb fogalom: nem csupán a vásárlókat (felhasználókat) és a szolgáltatókat kapcsolja össze, hanem a felhasználókat más felhasználókkal, cégeken belül az erőforrásokat digitális megoldások alkalmazásával stb.

A munka célja annak bemutatása (adott esetben esettanulmányon keresztül), hogy miként jelennek meg az egyes területeken a platformkapitalizmus vagy a sharing economy különböző, IT-vel és digitalizációval kapcsolatos elemei, illetve ezek milyen hatást gyakorolnak az adott területre és a gazdaságra.

- Tájékozódást segítő irodalom:
- Henry, M., Schraven, D. at al.2021: The battle of the buzzwords: A comparative review of the circular economy and the sharing economy concepts. *Environmental Innovation and Societal Transitions* Volume 38: 1-21
- Hill, D.W., 2021. Trajectories in platform capitalism. *Mobilities* 16(4): 569-583.
- Steinberg, M., 2021. From Automobile Capitalism to Platform Capitalism: Toyotism as a prehistory of digital platforms. *Organization Studies*: 1-22.
- van Doorn, N., 2018. The Parameters of Platform Capitalism. *Krisis: Journal for Contemporary Philosophy* issue 1: 103-107.

8. A negyedik ipari forradalom

A negyedik ipari forradalom előzményei egy lehetséges értelmezés szerint a gőzgép, a szerelőszalag és az automatizáció voltak. A munka során áttekintendő a releváns szakirodalom (a fogalom megjelenése, értelmezések stb.), továbbá az, hogy amennyiben a modern gazdaságtörténetet az ipari forradalmak

PROJEKTFELADAT (ÉS SZAKDOLGOZAT) TÉMAKIÍRÁSOK

Nemzetközi Gazdaság és Gazdálkodás mesterszak

egymásutánjaként értelmezzük, milyen lehetséges kérdések és kritikák fogalmazhatók meg a negyedik ipari forradalom koncepciójával, illetve elképzelhető társadalmi hatásaival (pro és kontra) kapcsolatban.

Tájékozódást segítő irodalom:

- World Economic Forum, 2016. *The Future of Jobs. Employment, Skills and Workforce Strategy for the Fourth Industrial Revolution*. World Economic Forum
- Xu, M., David, J.M., Kim, S.H., 2018. The Fourth Industrial Revolution: Opportunities and Challenges. *International Journal of Financial Research* 9(2): 90-95.
- Morrar, R., Arman, H., Mousa, S., 2017. The Fourth Industrial Revolution (Industry 4.0): A Social Innovation Perspective. *Technology Innovation Management Review* 7(11): 12-56.
- Philbeck, T., Davis, N., 2019. The Fourth Industrial Revolution. Shaping A New Area. *Journal of International Affairs* 72(1): 17-22.
- Kapás, J., 2008. Industrial revolutions and the evolution of the firm's organization: An historical perspective. *Journal of Innovation Economics & Management* 2: 15-33.

9. Nemzetközi számvitel / Nemzetközi adózás

A nemzetközi számviteli kutatómunka célja az IFRS (vagy US GAAP) rendszerének megismerése, alapjainak áttekintése. A projektfeladatban (és a szakdolgozatban) a hallgatók bemutatják a keretelvek, az alkalmazott standardok és értelmezések összefüggéseit, az IFRS használatára vonatkozó esetleges kötelezettséget. Gyakorlati módon ismertetik az IFRS és a magyar számviteli törvény közötti eltéréseket például a beszámoló összeállításához, a tárgyi eszközök témaköréhez, a készletek, a bevételek elszámolásához vagy a pénzügyi instrumentumokhoz kapcsolódóan.

Nemzetközi adózásból választott téma esetén lehet egy, a dotcom gazdaság utóbbi évtizedekben bekövetkezett ugrásszerű térnyerése miatt keletkezett adózási problémákra fókuszálni, például az adóztatási jog megosztásáról, vagy éppen annak elkerüléséből származó, az egyes adónemekben mutatózó adó nemfizetés bemutatása, az eddig hozott intézkedések értékelése. Adózási téma lehet az e-kereskedelem miatt keletkező, elsősorban forgalmi adót érintő problémák analízisa, a hallgató saját maga által kidolgozott szempontrendszer alapján történő elemzése.

Tipikus hibák:

Nem a standardok, az IASB, illetve egyéb szabályozók bemutatása a cél, hanem annak alkalmazása! Ugyancsak nem a kiválasztott társaság történetét, háttérét kell bemutatni. Fontos a feltett kérdésre és célra koncentrálni, kinek milyen módon teremt a dolgozat értéket, milyen kérdésre adja a választ. Nagy szerepet kap a saját szempontrendszer kidolgozása, bemutatása, indoklása, vagyis a kutatási módszer részletes ismertetése és alátámasztása, majd ennek mentén a konkrét kutatási probléma feldolgozása.

Tájékozódást segítő irodalom:

- Ambrus, R. A., Barabás, R., Baranyi, P., Bókayné Andrászkó, B., Csizmadia, Z., Dusek, T., ... & Wersényi, G. (2022). Közteherviselés a digitális jólétben.
- Deloitte: IAS Plus. Website for global accounting news. www.iasplus.com
- Herich György: Nemzetközi adózás. Saldo, 2019
- IFRS website: www.ifrs.org
- Lakatos, L. P., Kovács, D. M., Mohl, G., Rózsa, I., Madarasiné Szirmai, A., 2018. *A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok elmélete és gyakorlata*. Magyar Könyvvizsgálói Kamara, Budapest.
- Rózsa, I., 2015. *Nemzetközi számvitel I*. Hessyn Kft, Budapest.
- Rózsa, I., Büdy, Z., Karai, E., 2016. *IFRS példatár*. Hessyn Kft, Budapest.

PROJEKTFELADAT (ÉS SZAKDOLGOZAT) TÉMAKIÍRÁSOK

Nemzetközi Gazdaság és Gazdálkodás mesterszak

10. Beruházások gazdasági elemzése

Ebben a témakörben beruházási projektek, illetve üzleti ötletek vállalati pénzügyi értékelését lehet elkészíteni. A téma kidolgozása a DCF módszerek (CCF, FCF, ECF, EVA stb.) valamelyikére kell, hogy épüljön. A témakörön belül a hangsúly eltolódhat a cash flow tervezés, a tőkeköltség meghatározása, illetve a finanszírozás tervezése felé. További lehetséges irány egy adott vállalat projektportfólió menedzsment rendszerének speciális alkalmazási megoldásainak kidolgozása.

Ebben a témakörben a dolgozathoz a kidolgozott modellt is mellékelni kell, amennyiben az abban alkalmazott függvények a dolgozat szöveges részében (vagy mellékletében) részletesen nem szerepelnek. A dolgozat itt leginkább egy az alkalmazott módszerekhez kapcsolódó szakirodalmi kutatással kiegészített megvalósíthatósági tanulmányként ragadható meg.

Lényeges, hogy az üzleti probléma pontos megfogalmazása során válaszoljon a következő kérdésre: Mi az üzleti probléma, és az elemzés hogyan tud a megfogalmazott problémára választ adni (pl. egy eszköz élettartamára vagyunk kíváncsiak, amihez a DCF módszerek NPV és AE számítását használjuk fel, vagy egy adott üzleti ötlet legjobb kivitelezési változatát keressük, amihez a DCF keretek között elkészített üzleti modell – és ezzel a mögöttes szerződések – optimalizálásával jutunk el stb.)?

Tájékoztató segítő szakirodalom:

- Damodaran, A. (2006): A befektetések értékelése, Panem Könyvkiadó Kft. ISBN-9789635454556
- Andor, Gy. (2017): Üzleti gazdaságtan, Akadémiai Kiadó. ISBN-9789634540595
- Tóth, T. (2021): Vállalati pénzügyek, Akadémiai Kiadó. ISBN: 9789634546818
- Pálinkó, É. (2019): Vállalati pénzügyek, egyetemi jegyzet.
- Tóth, T. (2020): Vállalati pénzügyi elemzések, Akadémiai Kiadó. ISBN: 9789634546177